

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจะได้นำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. หลักและทฤษฎีการสื่อสาร
3. การสอนภาษาไทย
4. การสอนเขียนเพื่อการสื่อสาร
5. การเรียนแบบร่วมมือ (cooperative learning)
6. การสอนโดยใช้กิจกรรม CIRC (cooperative integrated reading and composition)
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทดลองใช้วิธีการสอน CIRC กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งได้ศึกษาสาระของหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้นของนักเรียน เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องบรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตรที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ และด้วยในขณะนี้เป็นช่วงห้าเดือนที่ต่อระหว่างหลักสูตรเดิมกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จากการศึกษาสาระในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเขียนนั้นผู้วิจัยพบว่า ทั้ง 2 หลักสูตรได้ให้ความสำคัญเรื่องการเขียนเพื่อสื่อสาร ไวมากเช่นเดียวกัน เพราะถือว่าเป็นทักษะสำคัญที่มนุษย์จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และอยู่ต่ำลงอยู่ในลัง高空 ได้อย่างมีความสุขมากยิ่งขึ้น ดังจะได้เสนอรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้

1. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533)

1.1 หลักการของหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) ที่เกี่ยวข้องกับวิชาภาษาไทยได้แก่

ข้อที่ 1 วิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับที่ต้องเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4, 5 และ 6 โดยเน้นให้เลือกกลุ่มวิชาตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ เพื่อผู้เรียนจะได้ยึดเป็นอาชีพต่อไป ถ้าจะเลือกศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ต้องพยายามเลือกให้กระจายกลุ่มทั้ง 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษา กลุ่มความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับภาษาไทย และกลุ่มความรู้ทางวรรณคดี

ข้อที่ 2 มุ่งผู้นักเรียนให้มีประสบการณ์เพื่อให้เกิดความรู้ความชำนาญที่จะนำไปใช้ปฏิบัติและประกอบอาชีพได้จริง เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมหรือเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นซึ่งทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือกจะสอนหลักการนี้ได้ดียิ่ง เพราะเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องของการพัฒนาทักษะทางภาษา

ข้อที่ 3 มุ่งเตรียมให้ผู้เรียนรู้จักนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตท้องถิ่นและประเทศไทย กระบวนการเรียนรู้ทางภาษาจะทำให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่เฝ้าระวังหาความรู้ได้ด้วยตนเอง คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น อันจะเป็นผลดีในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองต่อไป

1.2 บุคคลประสงค์ของหลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ข้อที่ 1 ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของภาษา รู้จักสังเกตลักษณะของภาษาไทยโดยทั่ว ๆ ไป เน้นด้านการประยุกต์ใช้คือเมื่อมีความรู้แล้วสามารถนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องตามหลักการและระเบียบของภาษา

ข้อที่ 2 ให้ผู้เรียนเกิดความคิดถ่องแคล่ว ชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร อย่างมีประสิทธิภาพมุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะทางภาษาต่าง ๆ ให้ดีขึ้นทั้งทางการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เมื่อทักษะดี การใช้ประโยชน์จากภาษา และการอยู่ร่วมกันในสังคมจะดีด้วย

ข้อที่ 3 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและวิเคราะห์เรื่องราวที่ได้ฟังหรือได้อ่าน การเรียนการสอนจึงต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น อกบุราษฎ์ โต้แย้งใช้เหตุผล ต่าง ๆ

ข้อที่ 4 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน สามารถอ่านหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ด้วยความเข้าใจ ถูกต้องและรวดเร็ว ให้ผู้เรียนรู้จักเลือกอ่านหนังสือดี มีรสนิยมในการอ่าน

ข้อที่ 5 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ และเห็นคุณค่าของภาษาไทยในฐานะที่เป็นเครื่องมือการสื่อสารระหว่างคนไทยด้วยกัน การมีภาษาใช้เป็นของตนเองเป็นประโยชน์และเป็นสิ่งที่คนไทยควรภาคภูมิใจ ควรปลูกฝังค่านิยมที่ดี เช่น ความรู้เกี่ยวกับลักษณะที่ดีของภาษาไทย การใช้ภาษาไทยในกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการเผยแพร่ความรู้ด้วย

ข้อที่ 6 มุ่งให้ผู้เรียนมีความชำนาญในคุณค่าของวรรณคดีตามวัย และศักยภาพ สามารถอ่านและเข้าใจวรรณคดีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม และวรรณกรรมร่วมสมัยที่สร้างสรรค์ขึ้นในปัจจุบัน

ข้อที่ 7 นุ่งให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือในการศึกษาหรือค้นคว้าหาความรู้ต่าง ๆ ด้วยตนเอง หลังจากที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไปแล้ว เป็นการพัฒนาตนเองให้มีความรู้กว้างขวางยิ่ง ๆ ขึ้นไปตามความสนใจ (กรมวิชาการ, 2536, หน้า 11)

1.3 เนื้อหาวิชาภาษาไทยตามหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิชาบังคับที่ต้องเรียนมี 6 รายวิชาคือ ท 401, ท 402, ท 503, ท 504, ท 605, และ ท 606 แต่ละวิชามีค่าเท่ากัน 1 หน่วยกิต ใช้เวลาเรียน 2 คาบต่อสัปดาห์ตลอดทั้งภาคเรียน โดย มุ่งเน้นทักษะและเจตคติคือให้ผู้เรียนใช้ทักษะภาษาในการสื่อสาร ได้ดี เป็นคนช่างสังเกตมีความคิด เชิงวิเคราะห์มีค่านิยมและสนับสนุนอันพึงประสงค์เดิมเห็นความจำเป็นที่ต้องใช้ถ้อยคำให้เหมาะสมแก่ การเทศะและบุคคล

คำอธิบายรายวิชาภาษาไทย รหัส ท 402 เนื้อหาครอบคลุมทั้งในด้านหลักภาษาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและวรรณคดี ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ฝึกการฟัง พูด อ่าน เขียน โดยฝึกการเสนอเรื่องในรูปแบบต่าง ๆ ที่ให้ความรู้ ความเพลิดเพลินและน่าวางสารทั้งในส่วนที่เป็นการฟังจากบุคคลและจากสื่อ พูดร่วงบุคคลและพูดในกลุ่มทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ อ่านงานเขียนบันเทิงคดีและสารคดีที่เป็นร้อยแก้ว และร้อยกรอง เขียนในลักษณะบรรยายหรือสรุปความในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้ภาษาไทย ได้อย่างรวดเร็วและคล่องแคล่วในการจับใจความสำคัญ แยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น ตีความ แสดงออกได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่รับรู้ สามารถใช้ภาษาได้อย่าง สุภาพเหมาะสมกับสภาพการณ์ เห็นคุณค่าและความงามของภาษา

ข้อความที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับงานวิจัยชนิดนี้คือส่วนของหลักการ ในข้อที่ 1, 2, และ 3 จุดประสงค์หลักสูตรข้อที่ 1, 2, 3, 4, 5 และ 7 และสอดคล้องกับเนื้อหาที่กล่าวไว้ว่าไว้ใน เนื้อหาที่กล่าวถึงในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปวิเคราะห์เพื่อเตรียมจัดการเรียน การสอนให้สอดคล้องเหมาะสมกับหลักสูตรให้มากที่สุด

2. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้สู่สู่สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในหลักสูตรการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2544

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้สู่สู่สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในหลักสูตรการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2544 มีรายละเอียดดังนี้

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐานที่ 1.1

ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐานที่ 2.1

ใช้กระบวนการการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ เรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 : การฟัง การอ่าน และการพูด

มาตรฐานที่ 3.1

สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐานที่ 4.1

เข้าใจธรรมชาติและหลักเกณฑ์ของภาษาไทย การเปลี่ยนของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐานที่ 4.2

สามารถใช้ภาษาแสดงหัวความรู้และใช้ภาษาสร้างถ้อยคำนิสัยบุคลิกภาพและความ สัมพันธ์ระหว่างภาษา กับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และการใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานที่ 5.1

เข้าใจแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและซาบซึ้ง และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ในช่วงชั้นที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ผู้จัดศึกษาคือ สารสาระที่ 2 เรื่องการเขียน มาตรฐานการเรียนรู้ที่ 2.1 ช่วงชั้นที่ 4 ระดับ ม.4 – ม.6 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อที่ 1 สามารถเขียนเรียงความ ย่อความ อธิบาย ซีเรียส เขียนโน้มน้าวใจ เขียนแสดงทัศนะ เขียนบันเทิงคดีสารคดี เขียนเชิงสร้างสรรค์ และเขียนเชิงวิชาการ ใช้กระบวนการการเขียน พัฒนาการเขียน

ข้อที่ 2 มีมารยาทในการเขียน และมีนิสัยรักการเขียน รู้จักตั้งประเด็นหัวข้อได้ตาม จุดประสงค์ทั้งด้านวิชาการและด้านบันเทิงคดีเรียบเรียงงานเขียน โดยมีการอ้างอิงข้อมูลสารสนเทศ ได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งรู้จักทบทวนข้อเกลางานเขียนของตน (กองวิชาชีพครู, 2545, หน้า 42-45)

สาระและมาตรฐานในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กล่าวถึงเรื่องการเขียนไว้อย่าง ชัดเจน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ง่าย เพราะหลักสูตรได้ระบุการเขียนแต่ละประเภท แต่ละ

รูปแบบໄວ້ອ່າງຂັດເຈນແຈ່ນແຈ້ງ ເພີ້ງເຕີ່ສລານຄືການຕ້ອງພິຈາລາຍັດແປ່ນເນື້ອສາຮະໄນແຕ່ລະຮະດັບ
ຈາກຂ່າວໜັ້ນເອງຕາມຄວາມເໝາະສມ

ກລ່າວໂຄຍສຽນໄດ້ວ່າຫລັກສູດຮະດັບນັ້ນຄືການຕອນປາຍ ພຸທະສັກຣາຊ 2524(ນັບປັບປັນ
ປຸງ ພຸທະສັກຣາຊ 2533) ແລະຫລັກສູດການຄືການຂັ້ນພື້ນຖານ ພຸທະສັກຣາຊ 2544 ໄທ່ຄວາມສຳຄັນແລະ
ເລີ່ມເໜີ່ຄວາມຈຳເປັນໃນການທີ່ຈະຝຶກທັກນະການເຂົ້າໃຫ້ກັບຜູ້ເຮືອນ ໂດຍມີການກຳທັນດຸດປະສົງກໍແລະ
ເນື້ອຫາໄວ້ໃນຫລັກສູດຕຽບກັນກີ່ອ ໄທ່ມີການຝຶກທັກນະການເຂົ້າໃຫ້ໃນລັກນະຮູບແບບຕ່າງໆ ເພື່ອໃຫ້
ສາມາດໃຊ້ການໄທ່ພາສາໄທແລະໃຊ້ກະບວນການເຂົ້າໃຫ້ສາມາດໄດ້ຢ່າງຮວດເຮົວແລ້ວຄຳລົງແລະມີປະສິທີ
ກາພ ເພຣະຄືວ່າເປັນທັກນະພື້ນຖານໜຶ່ງທີ່ມີນຸ່ມຍົດທີ່ຕ້ອງໃຊ້ໃນການຕິດຕໍ່ສື່ອສາມາດເພື່ອໃຫ້ສາມາດດຳຮັງ
ຂົວຕອບຢູ່ໃນສັງຄນໄດ້ຢ່າງມີຄວາມສຸຂາ

ຫລັກແລະທຸນຸກີ່ການສື່ອສາມາດ

ໃນການຕິດຕໍ່ສື່ອສາມາດຂອງມຸນຸຍືນນີ້ມີວິທີການນາມມາຍຫລາຍແບບສຸດແທ້ແຕ່ຄວາມສະດວກ
ຄວາມເໝາະສມ ມີຄວາມພຶ້ງພອໃຈຂອງຜູ້ສື່ອສາມາ ໂດຍເນັພາໃນປັງຈຸບັນນີ້ມຸນຸຍືນມີຄວາມເຈີ້ຍົກ້າວ
ໜ້ານາກຈົ້ນການຕິດຕໍ່ສື່ອສາມາຈຶ່ງຍາວກວ່າງມາກຈົ້ນ ມີການພັດທະນາວິທີການຕິດຕໍ່ສື່ອສາມາທີ່ສະດວກ
ຮວດເຮົວຂັດເຈນແລະຖຸກົດທີ່ໂດຍອາຄີ່ຍສື່ອເທິດໂນໂລຢີຕ່າງໆ ມາກນາຍ ແຕ່ອຢ່າງໄໄຮເສີການຕິດຕໍ່ສື່ອສາມາ
ກີ່ມີຫລັກການແລະທຸນຸກີ່ທີ່ໄມ່ແຕກຕ່າງກັນ ໃນການທີ່ຈະທຳໃຫ້ການສື່ອສາມາປະສົບຄວາມສຳເຮົາໄດ້ພລັບປັນທີ່
ນ່າງພຶ້ງພອໃຈທີ່ຝ່າຍຜູ້ຮັບສາມາແລະຝ່າຍຜູ້ສົ່ງສາມາ ຜົ່ງຜູ້ວິຊຍີໄດ້ຄືການຫລັກແລະທຸນຸກີ່ທີ່ເກີ່ມກັບການສື່ອສາມາ
ເພື່ອນຳຄວາມຮູ້ມາໃຫ້ປະໂຍດນີ້ໃນການຄືການຕ້ົກກ່າວງານວິຊຍີໃນຄຽງນີ້ ໂດຍມີຮາບລະເອີຍດັ່ງຈະເສັນອ
ຕາມລຳດັບຕ່ອໄປນີ້ກີ່ອ

1. ປະວັດທີແລະພັດທະນາການຂອງການສື່ອສາມາດ

ມຸນຸຍືນເປັນສັດວັນສັງຄນທີ່ອ່າງວຸມກັນເປັນກຸ່ມເປັນສາມານັ້ນຕ່າງໆ ມີການໃຊ້ການສື່ອສາມາເປັນ
ອົງກໍປະກອບສຳຄັນໃນການທຳກິຈການຕ່າງໆ ຄຳພຸດເປັນຮູບແບບຂອງການສື່ອສາມາຂັ້ນພື້ນຖານທີ່ສຸດທີ່ມີ
ການພັດທະນາຈົ້ນມາພຣ້ອມ ກັບສັງຄນມຸນຸຍືນ ນັບຕັ້ງແຕ່ກ່ອນຍຸກປະວັດທີ່ສັກສົນປັງຈຸບັນ ທາໂຮລົດ
ເອ ອິນນິສ (Harold A. Innis) ນັກສັງຄນວິທີ່າວະແນນາຄາເຫຼື່ອວ່າ ເມື່ອມີການເປັ້ນແປງທາງການ
ສື່ອສາມາເປັ້ນແປງທາງໂຄຮງສ້າງຂອງສັງຄນຈະເປັ້ນແປງທານໄປດ້ວຍ ເຊັ່ນ ການນຳວິທີການ
ພິມພົບແບບໃໝ່ເຂົ້າໃນຍຸກແຮກ ເປັນເຫດໃຫ້ຮະບນສັກດິນໃນຍຸໂຣປ່ອຍ ແລະ ໄມດໄປ ຕ່ອນາຮູບແບບ
ການເຂົ້າໃຫ້ການສື່ອສາມາທີ່ວິວພານາຈົ້ນໃນລຳດັບຕ່ອມາ ໂດຍເຮັ່ນຈາກກາວດກາພາກພັນໜັກໍາ ການເຂົ້າໃຫ້
ອັກຍາກພ ພຣ້ອມ ກັບການຕິດປະຍົງວິທີ່ເຂົ້າໃຫ້ໃນລັກນະຕ່າງໆ ກລັງຈາກນັ້ນຈຶ່ງເກີດມີການເຂົ້າໃຫ້
ໜັງສູ່ອ່ານ ຜົ່ງຄື່ອນສື່ອສິ່ງພິມພົບປະເທດແຮກສຸດທີ່ມຸນຸຍືນໃຊ້ສໍາຫັບບັນທຶກຄວາມຮູ້ ແລະຄ່າຍທອດເຫດຖານ
ໃນສັງຄນ ພື້ນຖານຂອງການພິມພົບໜັງສູ່ອ່ານແກ່ໂດຍຈາວເຍອນນັ້ນແລະການທຳທ່ານພິມພົບອີ້ນ

หนังสือพิมพ์เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่เกิดขึ้นลึบค่ำมา จากนั้นการสื่อสารเริ่มมีในรูปแบบของวิทยุ กระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และด้วยความพยายามและความต้องการของมนุษย์ด้วยระยะเวลา อันยาวนาน ยังผลให้การสื่อสารก้าวไกลดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบันประกอบกับความเปลี่ยนแปลงและ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี จึงเป็นบุคคลของการสื่อสารระดับที่ก้าวไกและมีประสิทธิภาพ ทั้งใน แข่งของการรวม การเก็บรักษา การถ่ายทอด และการรับข่าวสารของมนุษย์ (ชวรัตน์ เชิดชัย, 2540, หน้า 46-47)

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของการสื่อสาร

นักทฤษฎีทางสิริศาสตร์ มองบทบาทของการสื่อสารครอบคลุมถึงทุกเรื่องที่เกี่ยวกับ การใช้ภาษาหรือเป็นปริมาณทางภาษาไม่ว่าจะเป็นการใช้ภาษาในลักษณะการสื่อสารในบุคคล หรือการใช้ภาษาระหว่างกลุ่มนบุคคล นักทฤษฎีทางสิริศาสตร์มีความเชื่อว่า การสื่อสารมีบทบาท หน้าที่ช่วยให้การดำรงชีวิตเป็นไปได้และเป็นไปอย่างมีปกติสุข แต่การสื่อสารจะมีประสิทธิภาพ อย่างการสื่อสารและระบบการสื่อสารอยู่ในสภาพปกติเท่านั้นเดียว กัน

นักทฤษฎีทางสังคมศาสตร์มองมุ่งไปที่การสื่อสารในสังคม โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ ของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคม อาจแบ่งแบบจำลองออกเป็น 2 แบบ แบบแรกมีการให้ข่าวสารการให้ ความคิดเห็นซักจุ่งใจ การให้การศึกษาและให้ความบันเทิง แบบที่ 2 แยกบทบาทหน้าที่ค้าน จิตวิทยาสังคมของการบทบาทหน้าที่สื่อสารทางปัญญาอย่างเห็นได้ชัดเจน

ในขณะที่นักการเมืองมองว่าการสื่อสารมีบทบาทหน้าที่ตอบสนองความต้องการทาง การเมืองของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อสารมวลชนมักต้องเป็นกลาง ไกลออกจากกระบวนการเมือง และบทบาทหน้าที่ของการสื่อสารต้องเปิดโอกาสให้ผู้รับสารทุกรายดับเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ ข่าวสารความคิดเห็น

เมื่อได้สรุปวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของการสื่อสารคูแล้ว พอสรุปได้ว่าบทบาทหน้าที่ ของการสื่อสารเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและสังคม เป็นเครื่องมือคิดต่อเชื่อมโยงของชีวิต สังคม องค์กร ศาสนา การเมือง เศรษฐกิจ จนสามารถกล่าวได้ว่า การสื่อสารคือสังคมหรือสังคมก็คือการ สื่อสาร เพราะไม่ว่าสังคมนั้นจะมีขนาดใหญ่หรือขนาดเล็กเพียงใด จะมีลักษณะเป็นสังคมรูปแบบ ธรรมชาติ (gemeinschaft) หรือสังคมรูปแบบเป็นทางการ (gesellschaft) การสื่อสารจะต้องเข้าไป เป็นส่วนหนึ่งของสังคมนั้นเสมอ

3. องค์ประกอบของการสื่อสาร

การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเรื่ององค์ประกอบของการสื่อสาร นักทฤษฎีการสื่อสารนิยม ใช้แบบจำลองการสื่อสารเพื่ออธิบายปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงขององค์ประกอบต่าง ๆ ในการสื่อสารของมนุษย์ แบบจำลองคือการแสดงกระบวนการอันเป็นธรรมชาติของการสื่อสาร

หรือเป็นการแสดงลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งในการสื่อสาร ซึ่งมีนักทฤษฎีได้สร้างแบบจำลองไว้เป็นจำนวนมาก แต่ถึงแม้ว่าแบบจำลองจะมีความแตกต่างกันบ้าง แต่แบบจำลองแต่ละแบบจะมีองค์ประกอบสำคัญของการสื่อสารที่เหมือนกันคือ ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางหรือสื่อ และผู้รับสาร ดังจะได้อธิบายรายละเอียดต่อไปนี้

ผู้ส่งสาร (sender) คือบุคคลซึ่งเป็นผู้เริ่มต้นส่งสาร ไปยังผู้อื่น ผู้ส่งสารจะทำหน้าที่เป็นผู้เข้ารหัส (encoding) อันเป็นการแปลสารให้อยู่ในรูปของสัญลักษณ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นแทนความคิดได้แก่ ภาษา และอาภัพกริยาท่าทางต่าง ๆ ถึงหน่านี้จะส่งผู้ส่งสารส่งผ่านทางการติดต่อไปทางใดทางหนึ่ง อันเป็นวิธีที่เหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุดที่ให้สารนั้นไปถึงมือผู้รับ ดังนั้นในการสื่อสารสถานการณ์หนึ่ง ๆ ผู้ส่งสารถือเป็นบุคคลสำคัญในการที่จะเป็นผู้เริ่มต้นทำให้กระบวนการสื่อสารนั้นเกิดขึ้น

สาร (message) คือเรื่องราวที่มีความหมายและแสดงออกโดยอาศัยภาษาหรือสัญลักษณ์ใด ๆ ก็ตามที่ทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกันได้

ช่องทางหรือสื่อ (channel or medium) คือช่องทางหรือสื่อที่นำสาร ไปยังผู้รับสาร โดยทั่วไปแล้วสารที่ถูกจะเข้าไปสู่ระบบการรับรู้ของมนุษย์โดยผ่านประสาทสัมผัสทางใดทางหนึ่ง หรือทางกายภาพ ได้แก่ ประสาทตา ประสาทหู ประสาทจมูก ประสาทกาย ประสาทลิ้น แต่ใน การสื่อสารสำหรับคนที่อยู่ห่างไกลกันนั้นนุษย์จะใช้ช่องทางดังกล่าวไม่ได้ แต่มนุษย์จะต้องสร้างสื่อขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องช่วยให้การติดต่อระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสารมีความเป็นไปได้

ผู้รับสาร (receiver) คือผู้ที่รับรู้ความหมายตามเรื่องราวที่ผู้ส่งสารส่งผ่านสื่อยังไง อย่างหนึ่งมา และมีปฏิกรรมภาพตอบสนองต่อการส่งสาร ผู้รับสารเป็นองค์ประกอบสุดท้ายในกระบวนการสื่อสารที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ เพราะในการรับสารหากผู้รับสารไม่พัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีทักษะในการคิดและรับรู้ความหมาย การสื่อสารก็จะไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการสื่อสารนั้นทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารจะมีบทบาทร่วมกันอยู่ในกระบวนการสื่อสาร ถ้าไม่มีผู้ส่งสาร และผู้รับสารแล้ว การสื่อสารก็จะเกิดขึ้นไม่ได้ ในกระบวนการสื่อสารบางครั้งไม่อาจเข้าใจได้ตามตัวว่าใครเป็นผู้ส่งสารและใครเป็นผู้รับสาร เพราะในการสื่อสารนั้นทั้ง 2 คนต่างก็จะมีบทบาทเป็นทั้งผู้รับสารและเป็นทั้งผู้ส่งสาร โดยสัมมูลิ่นหมุนเวียนกันไปจนกว่าการสื่อสารจะบรรลุเป้าหมาย

4. สัญลักษณ์ทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร

สัญลักษณ์ทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร มนุษย์จะใช้ภาษาในการสื่อสาร 3 ทางด้วยกันคือ

1. ทางเสียง ได้แก่ ทักษะการฟัง และการพูด
2. ทางตัวอักษร ได้แก่ ทักษะการอ่านและการเขียน
3. ทางกาย ได้แก่ การใช้ภาษาไปในการแสดงความรู้สึกนึกคิดด้วยตัวหน้าท่าทางต่าง ๆ การสื่อสารทั้ง

3 ทางนี้มีเป้าหมายหลักที่สำคัญคือ ความต้องการของมนุษย์ในเรื่องความเข้าใจในความหมายของ การสื่อสารซึ่งกันและกันทั้งสิ้น ลำดับในการพิจารณาทักษะทางภาษาที่สำคัญจึงเริ่มขึ้นที่ความหมาย เนื่องจากมนุษย์ต้องการที่จะแสดงหาความหมายในการสื่อสารเป็นสำคัญ ภาษาเริ่มต้นจาก การเข้าใจความหมาย จนเกิดเป็นความคิดรวบยอดที่เรามีอยู่เดิมแล้วจึงถือว่าตัวสัญลักษณ์หรือ ตัวอักษรที่จะใช้แทนเสียง และความหมายเพื่อสื่อความที่เราเข้าใจจากความคิดรวบยอด ซึ่งจะเป็น กระบวนการที่เป็นไปตามธรรมชาติของการสื่อความหมายที่มนุษย์ต้องการในการสื่อสาร การสอนภาษาจากพื้นฐานที่มีความเป็นธรรมชาติ จะช่วยให้การเรียนการสอนเกิดการเรียนรู้ที่เป็นลำดับ ขั้นตอน สามารถสร้างเขตคิดที่ดีในการเรียนภาษาด้วย การรับรู้และการเรียนรู้ภาษาตามกระบวนการ การดังกล่าว จะมีประสิทธิภาพต่อเนื่องกัน และเกิดประสิทธิผลในการสื่อความหมายอย่างครบ วงจร (สถาลักษณ์ รัตนวิชช์, 2536, หน้า 21)

5. ทฤษฎีการสอนเพื่อการสื่อสาร (the communicative teaching approach)

ตามหลักการของการจัดหลักสูตรวิชาภาษาไทยโดยทั่วไปแล้วมีเป้าหมายที่สำคัญคือ การให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารได้ในชีวิตประจำวันทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน นอกเหนือไปจากนี้ต้องมีความสามารถในการคิดเป็นท่ามกลางรักและสนใจการอ่านมีความเข้าใจในวัฒนธรรม ทางภาษา ทั้งนี้เพื่อการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม ถูกต้องตามกาลเทศะ เมื่อหลักสูตรภาษาไทยเน้นการสอนเพื่อการสื่อสารตามหลักสากلنิยมแล้ว การพิจารณาแนวคิดทฤษฎีการสอนเพื่อการสื่อสารจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้สอนทุกคนพึงพิจารณาและ วิเคราะห์ให้แน่แจ้งถึงหลักการและการดำเนินการสอนให้เป็นรูปธรรม หลักการสอนที่สำคัญของ การสอนเพื่อการสื่อสารคือ การมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาได้ทุกทักษะ ทุกสถานการณ์ ทั้งในสังคมชุมชนและ ในชีวิตประจำวันดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึง จำเป็นต้องสร้างโอกาส หรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ให้มากที่สุดเท่า ที่จะทำได้ซึ่งทั้งนี้การตัดต่อสื่อสารจะมีประสิทธิผลก็ต่อเมื่อผลที่ตอบสนองเป็นที่น่าพอใจทั้ง ผู้รับสารและผู้ส่งสาร (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2540, หน้า 3)

ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนนั้น ทำอย่างไรนักเรียนจึงจะมีโอกาสฝึกทักษะการ ที่ใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน ได้จริง ปัญหาสำคัญในการพิจารณาการจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อการสื่อสารคือการพิจารณาหารือวิธีการจัดลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมี โอกาสฝึกทักษะทางภาษาได้ครบวงจร ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างหลากหลายถูกต้องตามกระบวนการและเป็นไปตามธรรมชาติของการพัฒนาทักษะภาษาและ ครบวงจรในกระบวนการคือ ให้ผู้เรียนได้เข้าใช้ภาษา ได้ความคิดรวบยอดในการสื่อสารจากบริบท ทางภาษา (context) หนึ่ง ๆ เสียก่อนจากนั้นจึงให้ผู้เรียนถ่ายทอดความคิดเป็นภาษาพูดและเป็น

ภาษาเขียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการเรียนการอ่านรวมทั้งการใช้ภาษาภาษาซึ่งผู้เรียนจะแสดงออกทางสีหน้าท่าทางเพื่อสื่อความหมายตามความคิดของตน การพัฒนาทักษะด้วยกระบวนการ การดังกล่าวจะทำได้ไม่ยากและกระบวนการเรียนเป็นธรรมชาติที่สุด วิธีการต้นคือการจัดบริบททางภาษาที่ใช้กันในชีวิตประจำวันนำมารักษาเป็นแบบเรียนหรือกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เข้าใจด้วยอาศัย เทคนิควิธีการของผู้สอน จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาสื่อความหมายตามที่ตนต้องการผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการสื่อความนั้น ๆ นอกจากนี้ผู้เรียนจะเกิดความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตนเองที่เกิดจาก การสื่อสารทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาและการเรียนรู้ในการที่จะแก้ปัญหาของตนเองได้ (สาวลักษณ์ รัตนวิชช์, 2536, หน้า 22-23)

สรุปได้ว่า การสื่อสารนั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนในสังคมจะต้องใช้เพื่อการดำรงชีวิต สังคมมนุษย์ต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการติดต่อซึ่งกันและกัน การสื่อสารเป็นวิธีเดียวที่จะทำให้ผู้อื่นเข้าใจเราและเราเข้าใจผู้อื่น แต่ปัญหามีอยู่ว่าทำอย่างไรการสื่อสารนั้นจะมีประสิทธิภาพและได้ผลดี วิธีประการหนึ่งก็คือ การฝึกทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยใช้หลักและทฤษฎี การสื่อสารเป็นแนวทางในการเรียนรู้และฝึกฝน

การสอนภาษาไทย

การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมีความสำคัญและจำเป็นมาก ครุผู้สอนภาษาไทย ต้องศึกษาวิธีการสอนรูปแบบต่าง ๆ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเป็นที่น่าประทับใจผู้เรียน ซึ่งต้องใช้ความรู้ความสามารถเฉพาะตัวทั้งศาสตร์และศิลปะ ตลอดจนต้องศึกษาหลักจิตวิทยาที่จะนำมาใช้ประกอบในการสอนวิชาภาษาไทย

ความหมายของการสอน

การสอนหมายถึง กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ การเรียนรู้คือ การบูรณาการที่ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอันเนื่องมาจากประสบการณ์เป้าหมายของการสอน ดังนั้น เพื่อให้การสอนบรรลุตามเป้าหมายกำหนด ผู้สอนต้องจัดการสอนอย่างมีกระบวนการและมีระบบ ให้ครบองค์ประกอบของการสอนได้แก่ การตั้งจุดประสงค์การสอน การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การใช้สื่อสารสอน และการวัดผลประเมินผล (อาจารย์ ใจเที่ยง, 2537, หน้า 20)

ความหมายของการสอนภาษาไทย

การสอนภาษาไทยหมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยมีกิจกรรมการค่าบทอด ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามจุดประสงค์ เนื้อหา ที่กำหนดไว้ใน

หลักสูตรวิชาภาษาไทย ซึ่งวิธีการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนลักษณะต่าง ๆ ได้มีการเสนอแนะไว้ในคู่มือการสอนภาษาไทยของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งการสอนภาษาไทยนี้อาจใช้วิธีการบรรยาย อธิบาย ชักถาม ให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสม การดำเนินการสอนในแต่ละ课堂สามารถใช้วิธีการที่หลากหลายควบคู่กันไป โดยพิจารณาให้สอดคล้องเหมาะสมกับบุคคลประสงค์ และเนื้อหาวิชาเป็นสำคัญ (กรมวิจัยทางการศึกษา, 2536, หน้า 22)

หลักการสอนภาษาไทย

หลักการสอนภาษาไทยนอกจากจะต้องอาศัยหลักการสอนตามหลักการทั่วไป และอาศัยหลักจิตวิทยาต่าง ๆ แล้วการสอนภาษาไทยยังมีหลักการเฉพาะตามลักษณะลักษณะธุรกิจของวิชาในการฝึกทักษะในรูปแบบต่าง ๆ ดังจะได้เสนอตามลำดับต่อไปนี้คือ

1. การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ต้องจัดอย่างมีกระบวนการ เช่น การฝึกทักษะต่างๆ โดยใช้รูปแบบของการสอนทักษะ ฝึกความคิดและวิจารณญาณในการใช้ภาษาไทย โดยใช้รูปแบบของการฝึกทักษะกระบวนการคิดการฝึกให้ผู้เรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยใช้ทักษะกระบวนการ การกลุ่ม การส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาการเรียนภาษาของตนเอง โดยใช้ทักษะกระบวนการพัฒนา เป็นต้น

2. วิธีสอนภาษาไทย ครุต้องรู้ขั้นเดือกวิธีการที่เหมาะสมในการสอนภาษาไทย โดยเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและกิจกรรมในทักษะต่าง ๆ วิธีสอนที่ควรนำมาใช้ เช่น การบรรยาย การอภิปราย การสาธิต การแบ่งกลุ่มค้นคว้า การแบ่งกลุ่มระดมความคิด การแบ่งกลุ่มทำงาน การค้นคว้ารายบุคคล การสอนเป็นรายบุคคล การแสดงบทบาทสมมติ การใช้เพลงและเกม การใช้บทเรียนสำเร็จรูป การใช้ศูนย์การเรียน การใช้สถานการณ์จำลอง และการสอนเป็นคณะ

3. การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา จะต้องพยายามสอนให้ทักษะทางภาษามีความสัมพันธ์กับโยงกันในลักษณะบูรณาการ ซึ่งจะต่างจากการสอนนักเรียนในระดับปฐมวัยที่ผู้สอนอาจเริ่มจากทักษะใดทักษะหนึ่งที่ง่าย ๆ ก่อนแล้วจึงเรียนทักษะการเขียน ซึ่งต่างจากนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่จะมีทักษะพื้นฐานอยู่มากพอสมควรซึ่งการสอนสามารถพัฒนาได้ในหลาย ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กันจึงจำเป็นต้องจัดการสอนแบบทักษะสัมพันธ์ เพื่อให้เข้มข้นกับประสบการณ์ของนักเรียนให้มากที่สุดและสอดคล้องกับหลักสูตร

4. การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะกระบวนการในการเรียนรู้
สรุปได้ดังนี้

4.1 คิดวิเคราะห์วิจารณ์ ให้ผู้เรียนสังเกตข้อความที่ครุ่นถ่อมีสารเดิมคิดวิเคราะห์และอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ผู้รับสาร โอกาสที่ใช้ในการสื่อสาร และวิธีการ

สื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความตระหนักและเห็นความจำเป็นของการใช้ภาษาสื่อสารได้ถูกต้อง
เหมาะสมกับกาลเทศะบุคคล

4.2 กำหนดและลำดับขั้นตอนการปฏิบัติ ให้ผู้เรียนกำหนดวิธีการนำเสนอ เช่น
การใช้ภาษาในการเขียน ท้าทาย หรืออุปมาอุปปามย กำหนดครูปแบบของภาษาที่จะนำเสนอและ
กำหนดโครงเรื่องซึ่งประกอบด้วย บทนำ เนื้อร้อง และส่วนลงท้าย จากนั้นให้ผู้เรียนฝึกซ้อมการ
นำเสนอ เช่น พูดในใจ พูดหน้ากระดาษ เยี่ยมใส่กระดาษให้คนอื่นอ่าน เป็นต้น

4.3 ปฏิบัติด้วยความชื่นชม ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามแผน โดยการนำเสนอด้วยวิธีการทาง
ภาษาและโครงเรื่องที่ได้กำหนดไว้โดยครูกายกระดับให้กำลังใจให้ผู้เรียนปฏิบัติด้วยความชื่นชม

4.4 ประเมินผลกระทบว่างปฏิบัติ ขณะที่ผู้เรียนนำเสนอเรื่องราวด้วยวิธีการต่าง ๆ ครู
ค่อยให้ผู้เรียนสังเกตการนำเสนอของตนเองว่ามีข้อบกพร่องอย่างไร และจะมีแนวทางแก้ไขปรับ
ปรุงอย่างไร

4.5 ปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่เสมอ เมื่อผู้เรียนได้สังเกตและประเมินการนำเสนอของตนเอง
จนทราบว่ามีข้อบกพร่องอย่างไร และจะมีแนวทางแก้ไขปรับปรุงอย่างไร ให้ผู้เรียนปรับปรุงวิธี
นำเสนอของตนเองอยู่เสมอ

4.6 ประเมินผลรวมเพื่อให้เกิดความภูมิใจโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติซ้ำ ๆ จนเกิดทักษะ^๑
แล้วให้ผู้เรียนอภิปรายถึงผลที่ได้จากการนำเสนอัน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทย กรมวิชาการ (2543, หน้า 1-12) ได้ให้
คำแนะนำในกิจกรรมเรียนการสอน ไว้ดังนี้

1. ควรมีการทดสอบผู้เรียนก่อนที่จะเริ่มสอนเพื่อทราบความรู้ความสามารถ
ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนที่จะเริ่มสอน โดยแยกออกเป็นกิจกรรมการฟัง การพูด การอ่าน และ
การเขียน

2. เนื้อหาบางบทมีการตัดตอนมาจากหนังสือเรื่องยาว ที่เป็นวรรณกรรมที่ได้รับ^๒
ยกย่อง ครุศริธรรม์ความเข้าใจและชี้ให้เห็นคุณค่าในด้านความรู้ ข้อคิดและด้านศิลปะการใช้ถ้อยคำ

3. การอ่านเรื่องที่คัดตัดตอนมาจากหนังสือเรื่องที่ยาว เช่น นิทาน นิยาย และบทความ
ควรใช้เกณฑ์ในการอ่านให้เหมาะสม ครุศริธรรมว่าเรื่องที่อ่านใช้เวลาอะไร สำหรับ นักเรียน
อาจให้รู้เพียงผิวนอก ไม่จำเป็นต้องให้ขาดจำากยกเว้นเวลาเด่น ๆ ควรจะนำมากเป็นตัวอย่างให้
นักเรียนได้เห็น

4. เลือกฝึกทักษะที่ฝึกยาก เช่น ทักษะการอ่านในใจ ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนให้นักเรียน
มีนิสัยรักการอ่านต้องใช้เวลานาน นักเรียนไม่สามารถฝึกได้ด้วยตนเอง ต้องฝึกจากครู

5. ครูควรเลือกใช้แบบฝึกหัดตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ หรือตามความต้องการ
  6. การสอนจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่า ในระยะแรก ๆ การสอนดำเนินไปอย่างช้า ๆ ครูไม่ต้องกังวลว่าสอนช้าไม่ทันเวลา เมื่อนักเรียนเกิดความชำนาญก็จะปรับตัวได้คล่องแคล่วขึ้น
  7. ต้องคำนึงถึง ศักยภาพคือ ความสามารถของนักเรียนซึ่งอยู่ในตัวนักเรียนเมื่อถูกย้าย ซึ่งจะถูกนำมาใช้ ตัวนั้นสมรถภาพคือความสามารถเฉพาะด้านที่ปรากฏให้เห็น ในการพัฒนา สมรถภาพคือต้องให้นักเรียนประกอบกิจกรรม และต้องพยายามให้ผู้เรียนที่มีสมรถภาพสูงช่วย ผู้เรียนที่มีสมรถภาพต่ำ
  8. ควรมีการปรับปรุงกลุ่มนักเรียนเพื่อการแยกเปลี่ยนความคิดเห็นในการทำงานร่วม กัน และเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
  9. การฝึกทักษะคร่าวมการให้ฝึกทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน โดยเฉพาะการฝึกที่บ้าน ควรให้การบ้าน เพราะช่วยให้นักเรียนเกิดความแม่นยำ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ส่งเสริมความ คิดสร้างสรรค์ และสร้างความสัมพันธ์อันดีของนักเรียนกับผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองอาจมี ส่วนช่วยเหลือในเรื่องการทำบ้านด้วย
  10. งานที่ควรมอบหมายให้นักเรียนทำ เช่น ให้คัดลงเอกสาร ให้หาความหมายของศัพท์ ในเรื่องที่สอน แบบฝึกหัดท้ายบท เป็นต้น
  11. รวบรวมคำศัพท์ไว้ท้ายบทเรียนตามตัวอักษร โดยการให้ค้นคำศัพท์ที่เรียงตาม ตัวอักษร จะเป็นการฝึกความชำนาญที่จะน้อย ให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของตัวอักษร ไทย
  12. ครูควรแนะนำให้นักเรียนอ่านประวัติผู้แต่ง เพราะเกี่ยวโยงกับเรื่องที่เรียน แต่ไม่ ต้องท่องจำ
  13. ครูควรทำแผนการสอนและควรประชุมปรึกษากัน สรุรวิธีสอนก็แล้วแต่กลุ่ม โรงเรียนจะใช้
  14. ควรมีการทดสอบหลังสิ้นสุดการเรียน
  15. สื่อการสอนควรพิจารณาเลือกให้เหมาะสมกับบทเรียนและจุดประสงค์การเรียนรู้ ครูควรพานักเรียนไปศึกษานอกโรงเรียนบ้าง ซึ่งสัมพันธ์กับบทเรียน และให้มีประโยชน์กับนักเรียน ให้นำ回去สูด
- สุจิตร เพียรชอบ (2531, หน้า 1) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาไทยไว้ดังต่อไปนี้
1. มีวัตถุประสงค์ชัดเจนในการจัดการเรียนการสอน
  2. คำนึงถึงลักษณะและพัฒนาการของเด็กวัยรุ่น ครูต้องเข้าใจนักเรียนที่ตน教授เป็น อย่างดี ทั้งทางร่างกาย สรณิคณ์ และสังคม

**3. ใช้หลักจิตวิทยาในการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนภาษาไทยมีประสิทธิภาพดีขึ้น
การใช้หลักจิตวิทยาดังต่อไปนี้**

3.1 ความแตกต่างระหว่างบุคคล (individual difference) โดยคำนึงถึงว่านักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันด้านความรู้ ความนัด ความสามารถ ความสนใจและทักษะต่างกัน

3.2 กฎแห่งความพร้อม (readiness) โดยนักเรียนต้องมีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจ

3.3 กฎแห่งการฝึกฝน (law of exercise) เป็นกฎที่ชอร์นไดค์ กล่าวว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นได้ต้องมีการฝึกฝนหรือการกระทำอยู่เสมอ ซึ่งวิชาภาษาไทยนั้นเป็นวิชาทักษะที่ไม่เน้นความจำแต่เน้นทักษะการนำไปใช้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่า ดังนั้นนักเรียนต้องฝึกฝนทักษะอยู่เสมอซึ่งจะทำให้ใช้ภาษาไทยได้ถูกต้องเหมาะสม

3.4 การเรียนโดยการกระทำ (learning by doing) โดยต้องเรียนจากประสบการณ์ จากการกระทำด้วยตนเอง

3.5 กฎแห่งผล (law of effect) เมื่อเรียนภาษาไทยไปแล้วต้องทราบว่าตนเองเป็นอย่างไร เพื่อช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาแก้ไขส่วนที่เป็นจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของตนเอง ได้ถูกต้อง

3.6 แรงจูงใจ (motivation) ซึ่งส่วนใหญ่แล้วนักเรียนจะไม่สนใจเรียนภาษาไทยเท่าที่ควร ครูจึงต้องเตรียมสิ่งเร้า เพื่อจูงใจและให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทย

3.7 การเสริมกำลังใจ (reinforcement) การเสริมกำลังใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้นักเรียนรู้สึกเกิดความภูมิใจและพยายามทำกิจกรรมต่างๆ ต่อไป

3.8 กฎการใช้ (law of use) หมายถึงการฝึกฝนสิ่งหนึ่งสิ่งใดอยู่เสมอ ย่อมทำให้การเรียนรู้เกิดความมั่นคงและเกิดการเรียนรู้ที่ถาวร ไม่ลืม娘าย

4. ใช้วิธีสอนหลากหลาย ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจวิธีการสอนต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการสอน ได้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน ได้ทุกสถานการณ์

5. จัดกิจกรรมประกอบการสอนที่น่าสนใจ จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น

6. มีขั้นตอนที่เหมาะสม

7. ใช้สื่อประกอบการสอน

8. ประเมินการสอนเป็นประจำ

ส่วนการสอนภาษาไทยในแต่ละช่วงของการสื่อสารนั้น จะประกอบด้วยทักษะในการรับสารและทักษะในการส่งสาร ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการสอนให้สมพ้นที่เพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์ของนักเรียนให้มากที่สุด

การสอนเขียนภาษาไทย

การสอนเขียนภาษาไทยที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้เขียนต้องหมั่นฝึกฝนการเขียนสม่ำเสมอ ซึ่ง สุจาริต เพียรชอบและสายใจ อินทรัมพรย์ (2536, หน้า 38-40) ได้เสนอการสอนเขียนภาษาไทยไว้ดังนี้

- ครูควรจะได้ทดลองทดสอบความรู้พื้นฐานทางการเขียนของนักเรียน ก่อนที่จะมีการเรียนการสอน เพื่อให้ทราบว่านักเรียนมีความรู้ความสามารถในการเขียนอยู่บ้างแล้วแค่ไหน และจะช่วยให้ครูได้ทราบพัฒนาการทางการเขียนหลังจากการสอนไปแล้วทุกระยะ

- การสอนทักษะการเขียนนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเขียนเรื่องใดก็ตาม ครูไม่ควรกำหนดหัวข้อตายตัว ควรให้นักเรียนมีโอกาสได้เลือกเรื่องที่จะเขียน หรือนักเรียนมีส่วนร่วมในการเสนอหัวเรื่องด้วย

- การสอนทักษะการเขียนไม่ควรแยกสอนจากทักษะการสอนอื่น คือทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และถ้าให้สัมพันธ์ไปถึงวิชาอื่น ๆ ด้วยจะดี

- ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยุ่งยากซับซ้อน นักเรียนส่วนมากไม่สนใจเหมือนทักษะอื่น ด้วยเหตุนี้ผู้สอนควรใช้หลักการเสริมแรง เสริมกำลังใจหลายรูปแบบ และจัดให้มีงานเขียนหลากหลายรูปแบบ ยกย่องและให้เกียรตินักเรียนที่มีผลงานดีเด่น

- การสอนเขียนนั้นครูไม่ควรให้เกณฑ์หรือทฤษฎี แต่ควรให้มีการปฏิบัติจริง ให้รู้สึกคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น

- การสอนทักษะการเขียนที่จะให้ได้ผลนั้น ครูไม่ควรอธิบายอย่างเดียว ควรใช้สื่อประกอบด้วย เพราะต้องการสอนจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจแจ่มแจ้งและไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย

- ครูควรวางแผนการสอนอย่างละเอียดและชัดเจน สามารถเน้นพฤติกรรมการเขียนของนักเรียนได้อย่างแจ่มชัด

- นักเรียนควรมีส่วนร่วมในการวัดผล และสร้างเกณฑ์ประเมินผลการเขียนด้วย ทั้งนี้เพื่อจะได้ทราบแนวทางในการวัดผลว่าควรเป็นอย่างไร เพื่อว่าตนเองจะได้ใช้วิจารณญาณในการทำงาน

กล่าวโดยสรุป การสอนเขียนภาษาไทยนั้นครูต้องเข้าใจนักเรียน ทำความเข้าใจกับกระบวนการสอนเขียน แล้วจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมสมชื่นจะทำให้สามารถพัฒนาการเขียนของนักเรียนให้ดีขึ้นได้

การวัดและการประเมินผลการสอนภาษาไทย

กรมสามัญศึกษา (2544, หน้า 30) ได้กล่าวถึงระเบียบของการวัดและประเมินผลไว้ว่า หลักสูตรฉบับปรับปรุงเน้นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งในด้านความรู้

พื้นฐานสำหรับพัฒนาตนเอง พัฒนาสังคม และพัฒนาอาชีพ นอกจากนี้ยังมีจุดเน้นตามความต้องการของชาติในด้านการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี จึงต้องการให้มีการพัฒนาการทักษะทางด้านต่าง ๆ เช่นกระบวนการคิด กระบวนการปฏิบัติงาน กระบวนการกลุ่ม กระบวนการตรวจสอบหาความรู้ กระบวนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ฯลฯ ระเบียบการประเมินจึงได้กำหนดไว้ว่า จุดประสงค์การเรียนรู้จะต้องครอบคลุมพฤติกรรมด้านพุทธศาสนา ทักษะพิสัย จิตพิสัยและด้านกระบวนการ การวัดและการประเมินผลกระทบด้านการเรียนการสอน เป็นการวัดผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและตัดสินผลการเรียนการสอน ส่วนการวัดว่าผู้เรียนได้ใช้กระบวนการหรือไม่ การวัดกระบวนการนี้ควรให้ผสมผสานไปกับการวัดความจุดประสงค์อื่น ๆ ซึ่งจะไม่มีการแยกสอบเพื่อวัดกระบวนการ

วิธีการวัดและเครื่องมือวัดผลประเมินผลนี้ มีจุดมุ่งหมายของการวัดอยู่ที่การกระทำ หรือแผนการกระทำไม่ใช่ผลลัพธ์ ดังนั้นการวัดจึงสามารถใช้เครื่องมือวัดได้หลายลักษณะ เช่น แบบสังเกตการปฏิบัติงานกลุ่ม แบบประเมินการพูด แบบประเมินการอ่านออกเสียง แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบสอบถามทั้งปัจจัยและอัตตันัย (กรมวิชาการ, 2536, หน้า 15)

จากการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการสอนภาษาไทย สรุปได้ว่า ใน การสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพและได้ผลดีนั้น จะต้องศึกษาหลักการสอน ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการเรียนรู้ของมนุษย์ เช่น ทฤษฎีทางจิตวิทยา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความสนใจครรภ์เรียน มีความเหมาะสมในการที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามธรรมชาติของการพัฒนาทักษะทางภาษาและจะต้องมีการวางแผน การปฏิบัติตามแผนและการประเมินผล การสอนตามคู่มือครุภัณฑ์เป็นเครื่องช่วยชี้ทางในการจัดการเรียนการสอนเป็นแนวทางให้ครุภัณฑ์ได้ปฏิบัติตาม และปรับปรุงแก้ไขให้เกิดผลดีทั้งผู้เรียนและต่อครุภัณฑ์สอนด้วย

การสอนเชี่ยนเพื่อการสื่อสาร

การสอนเชี่ยนเพื่อการสื่อสาร ถือเป็นการใช้ทักษะภาษาในการส่งสารออกไปให้ผู้อื่น รับรู้ ดังนั้นมีผู้เรียนมีบทบาทเป็นผู้ส่งสารก็ต้องรู้จักวิธีการในการส่งสารให้ถูกต้องและเหมาะสม สามารถสื่อความหมายให้เป็นที่เข้าใจต่อผู้รับสารได้ และโดยเฉพาะทักษะภาษาเชี่ยนจะต้องอาศัยการฟังเป็นอย่างมาก เพราะการเชี่ยนมีความลึกซึ้งและละเอียดอ่อนในการเลือกใช้คำตามวาระโอกาสต่าง ๆ กัน ผู้วิจัยได้ศึกษาการสอนเชี่ยนเพื่อการสื่อสาร โดยจะนำเสนอรายละเอียดตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายของการเขียนสื่อสาร

ความหมายของการเขียนสื่อสารนั้น มีนักวิชาการได้ให้ความหมายเอาไว้หลายท่าน ดังจะแสดงตามลำดับต่อไปนี้

าราพอฟ (Arapoff, 1967, pp. 119-120) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการทางความคิดและได้ย้ำว่า ในขณะที่เขียนนักเรียนจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายเอาไว้ และพยายามเรียนรู้เรียงลำดับความสำคัญให้เป็นไปตามขั้นตอน

แมคริมอน และเจมส์ (McCrison & James, 1978, p. 3) กล่าวถึงการเขียนว่า การเขียนที่ดีจะต้องตื่อความคิดความรู้สึกตลอดจนเรื่องราวต่าง ๆ ได้และทำให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกับเจตนาของผู้เขียน

บัชจินา เกิดผล (2533, หน้า 73) กล่าวถึงการเขียนว่า คือ การตื่อความหมายโดยมีตัวอักษรเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมเพื่อให้ผู้อ่านได้รับทราบความรู้ความคิด และความรู้สึกของผู้เขียน

สรุปได้ว่า การเขียนสื่อสารคือ วิธีการสื่อสารอย่างหนึ่งของมนุษย์เป็นการนำเสนอความรู้ความคิด ประสบการณ์ จิตนาการ และแนวความคิดของผู้เขียน ไปยังผู้อ่าน โดยผ่านตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ ซึ่งควรจะได้รับการฝึกฝนอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นงานเขียนรูปแบบใดก็ตาม

2. ความสำคัญของการสอนเขียนสื่อสาร

การเขียนเป็นวิธีการสื่อสารที่ช่วยให้มนุษย์สามารถเก็บรักษาและถ่ายทอดข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ ไปยังผู้อื่นโดยไม่ต้องติดต่อด้วยตนเองโดยตรง การเขียนทุกรูปแบบถือเป็นมรดกทางสังคม การเขียนช่วยให้เราทราบประวัติศาสตร์ตลอดจนความรู้ทางวิชาการของเราเอง สังคมใดที่ไม่มีการเขียนจึงถือเป็นสังคมที่ล้าหลัง เพราะหากการแลกเปลี่ยนข่าวสารความรู้ความคิดขึ้นอยู่กับการพูดเที่ยงอย่างเดียว วิชาการตลอดจนวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นมาหลายร้อยปีจะมลายหายไป อนุชนรุ่นหลังจะปราศจากแนวทางทางประวัติศาสตร์ การศึกษาร่องรอยและความเป็นมาของบรรพบุรุษจะยากลำบากและเสียเวลานานที่สุด จะนั่นการสอนเขียนสื่อสารจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นมากที่จะมีส่วนทำให้สังคมนั้นมีความเจริญสามารถพัฒนาด้านต่าง ๆ ได้อย่างกว้างขวาง สำหรับการสอนเขียนภาษาของประเทศไทยได้เริ่มนับประวัติมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยคือตัวหนังสือของพ่อขุนรามคำแหง และได้มีการพัฒนามายาวนานมากกว่า 700 ปี แต่นับว่าประเทศไทยมีการพัฒนาที่ก้าวหน้าและทันสมัยเมื่อเทียบกับประเทศที่มีสถานภาพด้านต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน

3. จุดมุ่งหมายของการสอนเขียนสื่อสาร

ในการสอนเขียนส่วนใหญ่จะมุ่งให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เรียงลำดับคำโดยใช้ศิลปะการแสดงออกในงานเขียนอย่างประณีตบรรจง สามารถทำให้ผู้อ่านเข้าใจในเจตนาของ

เสนอแนะความคิดของจุดมุ่งหมายในการสอนเพื่อระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถในข้อต่อไปนี้

1. เผยแพร่ความคิดของจุดมุ่งหมายในการสอนเพื่อระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีความเป็นระเบียบและรวดเร็ว
2. เผยแพร่ความคิดของจุดมุ่งหมายในการสอนเพื่อระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน
3. ใช้เครื่องหมายวรรณคดีอย่างถูกต้อง
4. เลือกใช้คำได้ถูกต้องเหมาะสมกับเนื้อความและความนิยม
5. ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของมาเป็นภาษาที่กระตัดรัด สนับสนุน ชัดเจนและเข้าใจง่าย
6. แก้สำนวนภาษาที่ไม่ถูกต้องให้ถูกตามหลักเกณฑ์ของภาษาได้
7. เผยแพร่เรื่องต่าง ๆ ตามที่ต้องการได้
8. เผยแพร่ความคิดเห็นได้ตรงประเด็น
9. เผยแพร่เรื่องโดยใช้ถ้อยคำซักจุ่งโน้มน้าวใจให้ผู้อื่นคล้อยตาม
10. เผยแพร่ถ้อยคำที่ต้องการตามแบบการเขียนทุกประการ

สรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายในการสอนเพื่อสารนี้จะต้องเน้นให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนเพื่อใช้ในการสื่อสารได้ ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร บุคคลประดิษฐ์และเนื้อหาของรายวิชานี้ ๆ ทั้งนี้คือจะต้องให้นักเรียนฝึกฝนทักษะการเขียน โดยอิงหลักการเขียนตามรูปแบบต่าง ๆ ด้วย

4. หลักการสอนเพื่อสาร

การสอนเพื่อสารไทยครุวิทย์ไม่ควรสอนเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องฝึกให้นักเรียนได้อ่าน ได้พูดคุยสนทนา ได้ฟังแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ผสมผสานกันไปแต่จะเน้นทักษะด้านการเขียน ทั้งนี้เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนรักการอ่าน-การฟัง ได้รู้จักเสียงหัวແผลงชื่อมูลต่าง ๆ จากการอ่านและการฟังเพื่อเป็นส่วนหนึ่งที่จะเป็นกระบวนการนำเสนอไปสู่ทักษะการเขียนได้ สนิท ตื้้งทวี (2531, หน้า 38-40) ได้เสนอแนะหลักสำคัญบางประการในการสอนเพื่อสารไว้ดังนี้

4.1 ครุครภจะได้ทำการทดสอบความรู้พื้นฐานทางการเขียนของนักเรียนเสียก่อนที่จะมีการสอนในกรณีที่ไม่มีแบบทดสอบมาตรฐาน ก็ควรจะได้สร้างแบบทดสอบตัวเลือกไว้ใช้เอง ซึ่งใช้สำหรับวัดความสามารถในการสื่อสารในการสะกดคำ การใช้คำ การผูกประโยค และการเรียบเรียงข้อความแบบทดสอบดังกล่าวเนี้ จะช่วยครุครภ์สอนได้ทราบว่านักเรียนเหล่านี้ มีความสามารถทางการเขียนอยู่บ้างแล้วแค่ไหน นอกจากนั้นยังช่วยครุภ์ให้ได้ทราบถึงพัฒนาการทางการเขียนหลังจากที่ได้สอนไปแล้วทุกรอบ

4.2 การสอนทักษะทางการเขียนนั้น ไม่ว่าจะเป็นการเขียนเรื่องใดก็ตาม ครูไม่ควรไปกำหนดหัวเรื่องให้ตายตัว ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสเลือกเรื่องที่จะเขียนหรือเข้าคระจะมีส่วนร่วมในการเสนอหัวเรื่องด้วย

4.3 การสอนทักษะการเขียน ครูไม่ควรแยกสอนจากทักษะอื่น ๆ คือทักษะฟัง ทักษะพูด ทักษะอ่าน และถ้าสามารถให้มีความสัมพันธ์ไปถึงวิชา วรรณคดี หลักภาษา ศิลปะ หรือวิชาอื่นได้ก็เป็นการดี

4.4 ทักษะการเขียนเป็นวิชาทักษะที่ค่อนข้างจะยุ่งยาก ซับซ้อน นักเรียนส่วนมากไม่ค่อยตั้งใจเรียนเหมือนวิชาอื่น ๆ ด้วยเหตุนี้ผู้สอนจึงควรใช้หลักของการเสริมแรง เสริมกำลังใจ หลายรูปแบบ จัดให้มีการประกวดงานเขียนประเภทต่าง ๆ ยกย่องและให้เกียรติแก่นักเรียนที่มีผลงานเขียนดีเด่น ให้รางวัล การชมเชย เหล่านี้เป็นต้น

4.5 การสอนเขียนนั้นครูไม่ควรบุ่งแต่จะให้กฎเกณฑ์หรือทฤษฎี ควรจะให้มีการปฏิบัติจริง ทำจริงให้ได้รู้จักกิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

4.6 การสอนทักษะการเขียนให้ได้ผลนั้น ครูไม่ควรใช้การอธิบายอย่างเดียวควรใช้สื่อการสอนประกอบด้วย เพราะสื่อการสอนจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจแจ่มชัด และไม่เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย

4.7 ครูควรวางแผนการสอนอย่างละเอียดและซักเจน เช่น ควรมีตัตุประสงค์อะไรบ้าง และควรจะใช้เป็นบุคคลประสงค์เชิงพุทธิกรรม ซึ่งสามารถเน้นพุทธิกรรมการเขียนของผู้เรียนได้อย่างแจ่มชัด การนำเข้าสู่บทเรียน การดำเนินการสอน การจัดกิจกรรมที่ทำให้ทักษะการเขียนสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ พร้อมทั้งสื่อการเรียนและเกณฑ์การประเมินผล

4.8 นักเรียนควรจะมีส่วนร่วมในการวัดผล และการสร้างเกณฑ์ในการประเมินผล การเขียนด้วยทั้งนี้เพื่อที่จะให้ได้ทราบแนวทางในการวัดผลว่าควรจะเป็นอย่างไร เพื่อว่าตัวเขาเองจะได้รู้จักใช้คุณพินิจและวิเคราะห์ภัยในการทำงาน

สรุปได้ว่า การสอนเขียนนั้นมีหลายลักษณะผู้สอนควรเลือกวิธีการที่เหมาะสมกับนักเรียนที่สอน จุดมุ่งหมายสำคัญของการสอนเขียนคือ ผู้เขียนสามารถเขียนให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้ตรงตาม จุดประสงค์ของผู้เขียน

5. เทคนิคการสอนเขียนสื่อสาร

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยุ่งยากและซับซ้อนกว่าทักษะอื่น ๆ ในทางภาษา ความสามารถในการเขียนต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ หลักด้าน เช่น ความรู้ ประสบการณ์ กระบวนการคิด การสะกดคำ การรู้จักเลือกใช้ภาษาฯลฯ ดังนั้นในการสอนเขียนสื่อสารผู้สอนจึงต้องมีเทคนิคกลวิธี มีขั้นตอนในการสอนต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเขียนอย่างไม่น่าเบื่อหน่าย

ฮีตัน (Heaton, 1979, p. 138) ได้สรุปถึงสิ่งที่สำคัญและจำเป็น เป็นพื้นฐานในการสอนเรียนสื่อสารไว้ดังนี้

1. ทักษะทางภาษา หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาได้ถูกต้อง

2. ทักษะลีลาในการเรียน หมายถึง ความสามารถในการเลือกใช้ประโยชน์และภาษาได้อย่างเหมาะสม

3. ทักษะกลไกในการเรียน หมายถึง ความสามารถในการใช้เครื่องหมายวรรณคดินการเขียนตัวอักษรและสะกดคำได้ถูกต้อง

4. ทักษะการตัดสินใจ หมายถึง ความสามารถที่จะเขียนได้ตามความคิด และลำดับความคิดนั้น อย่างสมเหตุสมผล มีลีลาการเขียนที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่องนั้น

ไรน์ส (Raines, 1985, pp. 5-11) ให้ทัศนะว่า ใน การที่จะเขียนได้ชัดเจนคล่องแคล่วและสื่อความคิดให้ผู้อ่านเข้าใจได้ดีนั้น ผู้เขียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเรื่องพื้นฐานต่อไปนี้คือ

1. เนื้อหา ใน การเสนอเนื้อหาของงานเขียน ผู้เขียนควรดำเนินถึงความลับพันธ์ของถ้อยคำ ความชัดเจน การมีความคิดริเริ่ม และความมีเหตุผล

2. กระบวนการของผู้เขียน ผู้เขียนควรมีกระบวนการเขียนที่ครบวงจร ได้แก่ การได้มามาซึ่งความคิด การเริ่มลงมือเขียน การเขียนร่าง และการทบทวนแก้ไข

3. ผู้เขียนจะต้องพิจารณา ก่อนลงมือเขียนว่า ผู้อ่านเป็นใคร เพื่อสามารถพิจารณานั้นให้เหมาะสมกับผู้อ่าน

4. จุดประสงค์ของผู้เขียนจะต้องมีเหตุผลในการเขียนงานเขียนแต่ละชิ้น

5. การเลือกใช้คำ ผู้เขียนจะต้องรู้จักเลือกใช้คำศัพท์สำนวน และคำที่แสดงความรู้สึกได้เหมาะสม

6. การเรียบเรียงข้อความ ผู้เขียนควรดำเนินถึงการเรียบเรียงถ้อยคำ ให้เป็นประจักษ์ ประโยชน์ให้ความสำคัญ และประโยชน์สนับสนุนการใช้เครื่องหมายลับพันธ์ความ และความเป็นเอกภาพ

7. กลไกในการเรียน ผู้เขียนควรดำเนินถึงลายมือ การสะกดและเครื่องหมายวรรณคดิน

8. การใช้ภาษา ผู้เขียนควรดำเนินถึงลายมือ กฎหมาย ใช้คำกริยา ความสอดคล้องระหว่างประธานและกริยา คำนำหน้านาน และคำสรรพนาม

9. ความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำในประโยชน์ ผู้เขียนควรดำเนินถึงโครงสร้างประโยชน์ ขอบข่ายของประโยชน์ และการเลือกใช้ลีลาของประโยชน์

สรุปได้ว่า ใน การสอนเรียนสื่อสารนั้น การที่จะทำให้งานเขียนของนักเรียนมีประสิทธิภาพได้ นักเรียนต้องมีความรู้ความสามารถในส่วนที่เป็นพื้นฐานหลักประการ เพื่อส่งผล

ให้กระบวนการเรียนสื่อสารนี้ประสิทธิภาพ สามารถใช้ภาษาเขียนเรียงเป็นเรื่องราวได้อย่างชัดเจนถูกต้อง สามารถสื่อความคิดของผู้อ่านให้เข้าใจตรงกับสิ่งที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมาย

6. การวัดและการประเมินผลด้านการเขียนสื่อสาร

การวัดและการประเมินผลด้านการเขียน ครุพัสดุสอนควรพิจารณาถึงความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในเชิงสังเกตของผู้เรียน ไม่ควรนำเอาความสามารถในการใช้ภาษาของนักเรียนเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาหากเพียงทักษะพื้นฐาน หากพิจารณาจากเพียงทักษะพื้นฐาน อาจเป็นการสะกดกันการแสดงออกทางด้านการเขียนของนักเรียน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าปล่อยให้นักเรียนเขียนไปตามสามัญสำนึกเท่านั้น ครุต้องดำเนินถึงความถูกต้องตามหลักความรู้ที่เรียนมาด้วย บังอร สาวางวโรรส (2534, หน้า 50) สรุปถึงองค์ประกอบที่นำมาใช้พิจารณาเพื่อวัดและประเมินความสามารถในการเขียน 5 ประการ คือ

1. เนื้อหา ได้แก่ ความคิดที่แสดงออกและความรู้ที่ผู้เขียนเสนอแก่อ่าน
2. วัตถุประสงค์ในการเขียน ได้แก่ งานเขียนนั้นจะต้องดำเนินถึงวัตถุประสงค์และผู้อ่านตลอดเวลา ซึ่งรวมถึงความสามารถในการจัด และลำดับเรื่องราวให้มีความต่อเนื่องกันด้วย
3. ไวยากรณ์ ได้แก่ ความสามารถในการเขียนประโภคที่ถูกต้อง
4. ลักษณะการเขียน ได้แก่ การเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน โวหาร เพื่อให้เกิดลักษณะเฉพาะของผู้เขียน

5. กลไกการเขียน ได้แก่ การใช้เครื่องหมายวรรณคดี และการสะกดตัวอักษรที่ถูกต้องสำหรับการวัดผลประเมินผลทักษะการเขียน วิธีที่คิดและตรงที่สุดคือการใช้แบบทดสอบชนิดอัตนัยคือให้นักเรียนลงมือเขียนบรรยายจริง ๆ (จันทิมา พรมโพธิคุล และสุนันท์ ศลโภสุม, 2535, หน้า 23) ซึ่งเป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยคำถามที่มีจำนวนไม่มากนัก ผู้ตอบจะต้องคิดในทำ田บนโดยรวมความรู้ความคิด แล้วแสดงออกเป็นภาษาเขียนได้อย่างถูกต้อง

การตรวจให้คะแนนคำตอบแบบเรียงความ

การตรวจให้คะแนนคำตอบแบบเรียงความทำได้ยากและเสียเวลามาก เป็นข้อบกพร่องที่สำคัญของข้อสอบแบบความเรียง แต่มีวิธีการหลายอย่างที่ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องหรือลดอ่อนไหวนี้ ซึ่งนักวัดผลได้ทำการวิเคราะห์ และนำวิธีการมาใช้เพื่อให้การตรวจง่ายขึ้นและเสียเวลาอ่อนบก วิธีการตรวจดังกล่าวมี 2 วิธี ดังนี้

วิธีที่ 1 การให้คะแนนแบบรวม (holistic scoring) เป็นการตรวจให้คะแนนแบบรวม ๆ ทั้งข้อโดยพิจารณาคุณภาพของคำตอบทั่ว ๆ ไป ผู้ตรวจให้คะแนนอ่านคำตอบของนักเรียนแล้วจัดเรียงจากผู้ที่ตอบดีที่สุด และเรียงลดหลั่นลงมาจนถึงต่ำสุด อาจจำแนกลักษณะของคำตอบออกเป็นประเภท เช่น ดีมาก ดี พอดี อ่อน อ่อนมาก หรือเรียงลำดับเป็นเกรด A B C D E F...

การเปรียบเทียบและจัดลำดับดังกล่าวแม้ว่าจะเสียเวลามากแต่ก็ทำให้คะแนนมีความซื่อสัตย์มากขึ้น ข้อดีก็คือให้คะแนนง่ายและรวดเร็ว ส่วนข้อเสียก็คือเป็นการให้คุณภาพพินิจแก่ผู้ตรวจข้อสอบมากเกินไป อาจทำให้คะแนนที่ได้ไม่คงเส้นคงวา

วิธีที่ 2 การให้คะแนนแบบวิเคราะห์แยกส่วน (analytic scoring) เป็นการตรวจให้คะแนนโดยกำหนดประเด็นสำคัญ ๆ ที่ต้องให้คะแนน แล้วผู้สอนให้คะแนนผลการตอบตามประเด็นนั้น โดยให้คะแนนเป็นส่วน ๆ แยกกัน แล้วจึงนำคะแนนแต่ละส่วนมารวมกันภายหลัง ข้อดีคือชัดเจนและเฉพาะเจาะจงทำให้ง่ายต่อการตรวจสอบการให้คะแนน ส่วนข้อเสียก็คือการให้คะแนนยุ่งยากและเสียเวลาในการตรวจให้คะแนน

วิธีการตรวจให้คะแนนที่ดีน่าจะนำวิธีการให้คะแนนแบบสมมูลระหว่างหลักการให้คะแนนแบบวิเคราะห์แยกส่วนกับการให้คะแนนแบบรวมเข้าด้วยกันคือ ขั้นแรกพิจารณาคำตอบของผู้สอบทุกคน พิจารณาคุณภาพโดยรวมของผลการตอบว่าเป็นอย่างไร แล้วตรวจให้คะแนนผลการตรวจแบบรวม ขั้นที่สองนำคำตอบที่ผ่านการให้คะแนนในขั้นแรกแล้วมาวิเคราะห์แยกส่วน แต่ละประเด็น แล้วให้คะแนนไปตามประเด็นนั้น ๆ หลังจากนั้นจึงนำคะแนนที่ได้แต่ละประเด็นมารวมกันภายหลัง

วิธีการตรวจให้คะแนนที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือวิธีการตรวจแบบวิเคราะห์แยกส่วน(analytic scoring) ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิธีการกำหนดเกณฑ์ต่าง ๆ ในการตรวจคำตอบแบบความเรียง ดังจะเสนอตามลำดับต่อไปนี้

วิธีการตรวจการย่อความ จุดที่สำคัญที่สุดของการตรวจย่อความคือ การตีความของนักเรียน เพราะเมื่อตีความได้แล้วจึงสามารถย่อใจความนั้นได้ถูกต้อง มีคะแนนจะสับสนระหว่างใจความกับพลความ กรมสามัญศึกษา (2544, หน้า 83) ได้เสนอเกณฑ์ในการตรวจย่อความมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การสรุปเรื่อง	4 คะแนน
ส่วนที่ 2 การใช้ภาษาประกอบด้วย	
1. การใช้ถ้อยคำสำนวน	4 คะแนน
2. การเปลี่ยนสะกดคำ	2 คะแนน
รวมคะแนนทั้งสิ้น	10 คะแนน
ส่วนที่ 1 การสรุปเรื่อง	
1. เปลี่ยนสรุปเรื่องได้ใจความสำคัญครบถ้วนได้	4 คะแนน
2. เปลี่ยนสรุปเรื่องได้ใจความสำคัญประมาณ 3 ใน 4 ได้	3 คะแนน
3. เปลี่ยนสรุปเรื่องได้ใจความสำคัญประมาณ 2 ใน 4 ได้	2 คะแนน

4. เจียนสรุปเรื่องได้ใจความสำคัญประมาณ 1 ใน 4 ได้ 1 คะแนน
 5. เจียนสรุปเรื่องไม่ได้และไม่ได้ใจความสำคัญได้ 0 คะแนน
- ส่วนที่ 2 การใช้ภาษาประกอบด้วย
1. การใช้ถ้อยคำจำนวน
    - 1.1 เจียนได้ใจความสำคัญเจียนประโยชน์อยู่ก็ต้อง สื่อความหมายได้เข้าใจใช้ถ้อยคำตรง ความหมายต้องเรื่องได้ 4 คะแนน
    - 1.2 เจียนได้ใจความสำคัญเจียนประโยชน์อยู่ก็ต้อง สื่อความหมายได้เข้าใจใช้ถ้อยคำตรง ความหมายประมาณ 3 ใน 4 ของเรื่องได้ 3 คะแนน
    - 1.3 เจียนได้ใจความสำคัญเจียนประโยชน์อยู่ก็ต้อง สื่อความหมายได้เข้าใจใช้ถ้อยคำตรง ความหมายประมาณ 2 ใน 4 ของเรื่องได้ 2 คะแนน
    - 1.4 เจียนได้ใจความสำคัญเจียนประโยชน์อยู่ก็ต้อง สื่อความหมายได้เข้าใจใช้ถ้อยคำตรง ความหมายประมาณ 1 ใน 4 ของเรื่องได้ 1 คะแนน
    - 1.5 เจียนประโยชน์ไม่ถูกต้อง ไม่ได้ใจความ สื่อความหมายไม่เข้าใจใช้ถ้อยคำไม่ตรง ความหมายได้ 0 คะแนน
  2. การเจียนสะกดคำ
    - 2.1 เจียนคำถูกต้องทั้งหมดได้ 2 คะแนน
    - 2.2 เจียนผิด 1 – 3 คำได้ 1 คะแนน
    - 2.3 เจียนผิดเกิน 3 คำขึ้นไปได้ 0 คะแนน
- วิธีการตรวจการเจียนแสดงความคิดเห็นหรือการแสดงทัศนะ เมื่อครูกำหนดให้นักเรียนได้เจียนแสดงความคิดเห็นหรือแสดงทัศนะ แล้วครัวได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินการเจียนไว้ ด้วย ดังที่ กรมวิชาการ (2542, หน้า 28) ได้กำหนดเกณฑ์ในการตรวจการเจียนการแสดงออก ซึ่งความคิดเห็นไว้ดังนี้
1. ความกระซับของหัวข้อเรื่อง
  2. ความน่าสนใจของเนื้อหา
  3. ความต่อเนื่องในการลำดับเนื้อความ

4. ความน่าสนใจของความน่าและความลงท้าย
5. ความถูกต้องและความสละสลวยของภาษา
6. ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของงานเขียน

วิธีการตรวจการเขียนเรียงความ การตรวจให้คะแนนการเขียนเรียงความสามารถกระทำได้หลายวิธี สุนันท์ ศลากุล (2526, กุมภาพันธ์) ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาให้คะแนน เรียงความ ดังแสดงรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์การตรวจให้คะแนนแบบทดสอบการเขียนเรียงความ

เกณฑ์พิจารณา	คะแนนเต็ม
1. การเสนอเรื่อง	5
2. การใช้ภาษาสื่อความหมาย	5
3. การขยายความ	3
4. การลำดับความ	3
5. รูปแบบการเขียน	2
6. การตั้งชื่อเรื่อง	2

การเสนอเรื่องหมายถึง เขียนเรื่องที่มีขอบข่ายครอบคลุมและตรงกับจุดมุ่งหมายที่วิเคราะห์ได้จากเนื้อเรื่องที่กำหนด มีสาระที่ถูกต้องข้อเท็จจริงและแสดงแบ่งคิดในแต่ละมุมต่าง ๆ เทียวกับเรื่อง ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1. เนื้อหาครอบคลุม สองคล้องกับชื่อเรื่องชัดเจน
เสนอความคิดในแต่ละมุมต่าง ๆ ให้ 5 คะแนน
2. เนื้อหาครอบคลุม สองคล้องกับชื่อเรื่อง มีข้อมูลอ้างอิง ให้ 4 คะแนน
3. เนื้อหาสาระข้อมูลถูกต้องตามข้อเท็จจริง ให้ 3 คะแนน
4. เนื้อหาสัมพันธ์กัน สื่อความไม่ชัดเจน ให้ 2 คะแนน
5. เนื้อหาสัมพันธ์กัน สื่อความไม่ชัดเจน ให้ 1 คะแนน
6. เนื้อหาไม่สื่อความ ไม่สองคล้องกับชื่อเรื่อง ให้ 0 คะแนน

การใช้ภาษาสื่อความหมาย หมายถึง การใช้ภาษาได้ถูกต้องตามหลักการเขียน ภาษาไทยถึงการใช้คำ ประโยค ความหมายของคำ ความหมายของประโยค ได้เหมาะสมซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1. ใช้ภาษาได้ถูกต้องเกิน 80 % ของข้อความ ให้ 5 คะแนน
- 2 ใช้ภาษาได้ถูกต้อง สื่อความหมายได้ชัดเจน 70 – 79 %
ของข้อความ ให้ 4 คะแนน
3. ใช้ภาษาได้ถูกต้อง สื่อความหมายได้ชัดเจน 60 – 69 %
ของข้อความ ให้ 3 คะแนน
4. ใช้ภาษาได้ถูกต้อง สื่อความหมายได้ชัดเจน 50 – 59 %
ของข้อความ ให้ 2 คะแนน
5. ใช้ภาษาผิดประมาณครึ่งหนึ่งของข้อความ ให้ 1 คะแนน
6. ใช้ภาษาผิดกว่าครึ่งหนึ่งของข้อความ ให้ 0 คะแนน
- ลักษณะข้อบกพร่องในด้านการใช้ภาษา ได้แก่
1. ภาษาไม่สละสลวย ไม่รับรื่น
  2. ใช้ภาษาพูด ภายนระดับต่ำ
  3. เขียนผิด เขียนไม่ถูกต้องตามหลักการเขียนภาษาไทย
  4. เขียนไม่เป็นคำ / ไม่เป็นประโยค ใช้ผิดความหมาย
  5. ใช้คำฟู่มเพ้อຍ เขียนประโยคช้า ๆ
  6. เว้นวรรคตอน ไม่ถูกต้อง
  7. ใช้ภาษาอื่น

การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการเขียนข้อความ อธิบายความหมายที่บอกดัง
เหตุผล หรือคำอธิบายปริบทต่าง ๆ ในเชิงเหตุผล การยกตัวอย่าง อุปมาอุปปีميให้เห็น
ข้อเท็จจริง ซึ่งมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

1. มีการขยายความ ที่สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง มีอุปมาอุปปีمي
หรือการซีเรน ให้เห็นเหตุผล ได้ถูกต้อง ให้ 3 คะแนน
2. มีการขยายความแต่เป็นการขยายความที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ ให้ 2 คะแนน
3. มีการขยายความแต่เป็นการขยายความที่ผิดความหมาย ให้ 1 คะแนน
4. ไม่มีการขยายความ ให้ 0 คะแนน

การลำดับความ หมายถึง การเรียบเรียงเนื้อหาในการเขียนให้ต่อเนื่องกัน ไม่สับสนมี
ข้อความของแต่ละส่วนสัมพันธ์กันตามลักษณะโครงสร้างในการดำเนินเรื่อง ซึ่งมีเกณฑ์การให้
คะแนน ดังนี้

1. การลำดับความเป็นไปอย่างต่อเนื่อง	ให้ 3 คะแนน
2. การลำดับความสับสนในบางตอน	ให้ 2 คะแนน
3. การลำดับความสับสนแต่ยังอยู่ในกรอบของเรื่อง	ให้ 1 คะแนน
4. การลำดับความสับสนและทำให้เข้าใจเรื่องผิด	ให้ 0 คะแนน
- รูปแบบการเขียน หมายถึง งานเขียนที่มีรูปแบบการเขียนที่ดี คือ มีบทนำ ส่วนเนื้อหา บทสรุป รวมทั้งเรื่องถ่ายเมื่อและความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยของงานเขียน ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
1. รูปแบบสมบูรณ์ งานเขียนเรียบร้อย	ให้ 2 คะแนน
2. รูปแบบสมบูรณ์ งานเขียนไม่เรียบร้อย (รูปแบบไม่สมบูรณ์ งานเขียนเรียบร้อย)	ให้ 1 คะแนน
3. รูปแบบไม่สมบูรณ์ งานเขียนไม่เรียบร้อย	ให้ 0 คะแนน
- การตั้งชื่อเรื่อง หมายถึง การนำแนวคิดของงานเขียนมาตั้งชื่อเรื่องให้น่าสนใจสอดคล้อง กับเนื้อเรื่อง ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้
1. ชื่อเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา น่าสนใจ	ให้ 2 คะแนน
2. ชื่อเรื่องสอดคล้องกับเนื้อหา	ให้ 1 คะแนน
3. ชื่อเรื่องไม่สอดคล้องกับเนื้อหา	ให้ 0 คะแนน
- สรุปว่า การตรวจให้คะแนนคำตอบแบบความเรียงนั้น ต้องมีการตั้งเกณฑ์สำหรับใช้ในการตรวจให้คะแนนเพื่อที่จะได้นำงานเขียนของนักเรียนมาพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด ก็จะทำให้คะแนนที่ได้ขัดเจนมีความเชื่อมั่นแต่ต้องคำนึงถึงว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้นั้นครอบคลุมและสอดคล้อง กับมาตรฐานของการเรียนการสอนในระดับนั้น ๆ เป็นสำคัญ การกำหนดเกณฑ์ในการตรวจให้คะแนนการเขียนย่อความ การเขียนเรียงความ และการเขียนแสดงความคิดเห็น ครูผู้สอนสามารถ ตั้งเกณฑ์ขึ้นใช้เองหรืออาจตั้งเกณฑ์ร่วมกับผู้เรียน แต่ต้องคำนึงถึงหลักและวิธีการดังที่กล่าวมาแล้ว

การเรียนแบบร่วมมือ (cooperative learning)

การเรียนแบบร่วมมือเป็นการทำหน้าที่ร่วมกันเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมาย นักเรียนจะรับรู้ว่า ตัวเองจะไปถึงเป้าหมายก็ต่อเมื่อสามารถช่วยเหลือกัน การเรียนรู้แบบร่วมมือจึงมีความหมายมากกว่าการที่นักเรียนมาร่วมกันและบอกให้ทำงานแต่เป็นการทำให้ นักเรียนเชื่อว่าเขาอาจจะจนน้ำหรือว่า咽น้ำรอดไปพร้อม ๆ กันด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่มีความหมายและมีคุณค่ามาก ผู้วิชาชีพได้ศึกษาค้นคว้าความรู้เกี่ยวกับ